

**ТЕГЛО ПРИ РАЖДАНЕ И ИНТЕНЗИТЕТ НА РАСТЕЖ ПРИ АГНЕТА ОТ
СИНТЕТИЧНА ПОПУЛАЦИЯ БЪЛГАРСКА МЛЕЧНА И НЕЙНИ F₁ КРЪСТОСКИ С
ПОРОДИТЕ ИЛ ДЬО ФРАНС И МУТОН ШАРОЛЕ**

Н. Иванов, С. Лалева, Т. Ангелова, Д. Митева, В. Карабашев, Г. Калайджиев
Земеделски институт- Стара Загора
e-mail: n_t_ivanov@abv.bg

**WEIGHT AT BIRTH AND INTENSITY OF GROWTH FOR LAMBS BY SYNTHETIC
POPULATION BULGARIAN MILK AND THEIR F₁ CROSSBREED WITH ILE DE
FRANCE AND MOUTON CHAROLLAIS BREEDS SHEEPS**

N. Ivanov, S. Laleva, T. Angelova, D. Miteva, V. Karabashev, G. Kalaydzhiev
Agricultural Institute- Stara Zagora, Bulgaria
e-mail: n_t_ivanov@abv.bg

ABSTRACT

The study was conducted in the sheep farm of the Agricultural Institute - Stara Zagora. Object of study were lambs of Synthetic population Bulgarian milk and its crosses with breeds Ile de France and Mouton Charollais. Were studied live weight at birth and the growth rate in lambs of Synthetic population Bulgarian milk and its crosses with the Ile de France and Mouton Charollais.

It has been found that type of crossing has a fairly high impact on the live weight at birth and average weight of the 70-day and reliable influence on average daily rate to 70-day ($p \leq 0.001$). The type of lambing affect reliably on the average weight of the 30-day and average daily rate to the 30-day ($p \leq 0.01$).

In crosses with Mouton Charollais reported a 32.19% higher live birth weight than the control group and 4.79% higher weight of crosses with the Ile de France. Lambs cross with Mouton Charollais superior intensity of growth to 30 days with animals of control group with 31.15% and with 6.54% crosses with the Ile de France. The average growth to 70-day is also the highest in crosses with Mouton Charollais (0,252 kg) and lowest in control group lambs 0,202 kg.

Key words: weight at birth, type of crossing, type of lambing, intensity of growing

Овцевъдството е главен подотрасъл на Животновъдството и неговата основна задача е задоволяване на пазара с качествена продукция. Най-често срещаният метод за увеличаване на произведеното месо е прилагане на промишлено кръстосване с породи от месодайно направление.

В нашата страна са проведени голям брой изследвания, при които овце от тънкорунно и комбинирано направление са били кръстосвани с кочове от месодайните породи Ил дьо Франс и Мутон Шароле- Славов и сътр. (2005); Лалева и сътр. (2006); Лалева и сътр. (2007); Анев (2009); Димитров и сътр. (2009). Авторите установяват положителен ефект върху теглото при раждане, консумацията на фураж и прираста на получените кръстоски, както и върху кланичния труп в количествено и качествено отношение.

Незначителни на брой са изследванията, в които млечни породи или кръстоски овце са били обект на проучване, при кръстосването им с породи от месодайно направление. Именно това насочи колектива към провеждането на такова проучване. Сравнително добрата млечност на овцете от Синтетична популация българска млечна (СПБМ) и по-високото тегло при раждане в комбинация с по-силно изразеният интензитет на растеж, при специализираните месодайни породи овце, биха били отлична предпоставка за получаване на добри резултати.

Целта на настоящото изследване бе да се проучи теглото при раждане и интензитетът на растеж при агнета от Синтетична популация българска млечна и нейни F₁ кръстоски с породите Ил дьо Франс и Мутон Шароле.

МАТЕРИАЛ И МЕТОДИ

За изпълнение на поставената цел бяха сформирани 3 групи агнета, както следва: I група (контрола)- 9 броя агнета от (СПБМ), II група- 9 броя агнета кръстоска с Ил дьо Франс (ИлФ), получени по схемата (СПБМ x ИлФ) и III група- 9 броя агнета кръстоска с Мутон Шароле (МШ), получени по схемата (СПБМ x МШ).

Научно-стопанският опит бе проведен в овцевъдната ферма на Земеделски институт, Стара Загора. След оагването на овцете, приплодите се претегляха и се записваше полът и типа на раждането им. Агнетата, заедно с техните майки бяха оставени в индивидуалния родилен бокс до навършване на 4-5 дневна възраст. През този период агнетата бяха татуирани с майчин номер, поставен на лявото ухо. След престоя на агнетата в родилния бокс, от родените в един ден беше сформирана група, която беше преместена в по-голям бокс. След отбиването на агнетата, което се извърши при достигане на 13-16 kg живо тегло бяха сформирани групите. Трите групи животни бяха сформирани по метода на аналозите. Животните бяха хранени на воля с концентратна смеска и люцерново сено. Беше отчетено теглото на агнетата на 10^{-я}, 30^{-я} и 70^{-я} ден.

Животните от трите групи бяха отглеждани в боксове съгласно изискванията на Наредба № 44 за Ветеринарномедицинските изисквания към животновъдните обекти.

Получените резултати бяха обработени посредством софтуерния продукт STATISTICA.

РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

Влиянието на типа кръстоска и типа на раждане на агнетата върху признаците, характеризиращи угоителните качества при животните от трите групи е представено на таблица 1. От нея се вижда, че типът на кръстоска оказва достоверно влияние върху всички изследвани признаци. Той оказва високо достоверно влияние ($P \leq 0.001$) върху живото тегло при раждане на агнетата и средното живо тегло на 70^{-я} ден и достоверно влияние ($P \leq 0.01$) върху среднодневния прираст до 70^{-я} ден. Типът на оагване, от своя страна влияе достоверно ($P \leq 0.01$) върху средното живо тегло и среднодневният прираст на 30^{-я} ден.

Таблица 1. Влияние на типа на кръстоска и типа на раждане на агнетата върху признаците, характеризиращи угоителните им качества

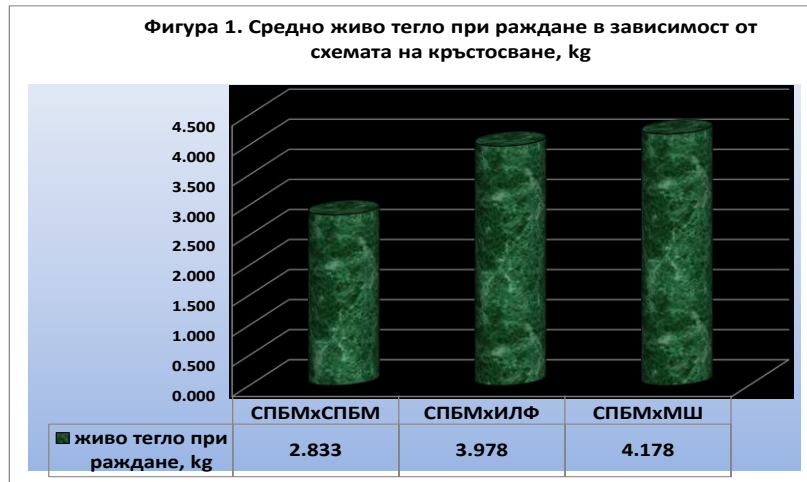
Фактор	Тип на кръстоската	Тип на раждане на агнетата
Признак		
Тегло при раждане, kg	7,461***	1,634
Средно живо тегло на 30 ^{-я} ден, kg	3,397*	5,517**
Среднодневен прираст до 30 ^{-я} ден, kg	3,391*	5,498**
Средно живо тегло на 70 ^{-я} ден, kg	7,031***	2,424
Среднодневен прираст до 70 ^{-я} ден, kg	4,703**	1,853

***- $P \leq 0.001$

** - $P \leq 0.01$

*- $P \leq 0.05$

На фигура 1 е представено средното живо тегло при раждане, в зависимост от схемата на кръстосване. От нея става ясно, че агнетата кръстоска с МШ се отличават с най-високо средно живо тегло при раждане- 4.18 kg, докато средното тегло при раждане на агнетата от СПБМ (контролата) е едва 2.83 kg. От фигурата се вижда също, че теглата при раждане при животните, кръстоска с ИлФ и МШ са близки, но макар и минимално те са по-високи при агнетата кръстоска с МШ. Получените от нас стойности, за теглото при раждане на кръстоските с ИлФ и МШ са сходни с тези на **Лалева и сътр.** (2006), но при тях за майчина основа е била използвана Тракийската тънкорунна порода (ТТ).

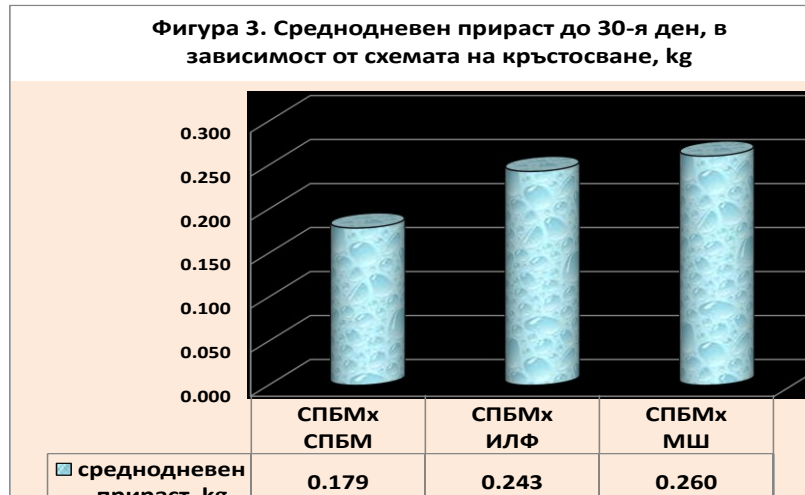

Резултатите за средното живо тегло при раждане на агнетата, в зависимост от типа на раждането им са представени на фигура 2. Вижда се, че агнетата, родени като единаци имат по-високо тегло при раждане в сравнение с тези, родени като близнаци. Процентно разликата в теглата при раждане между единаците и близнаците е 21,42 %. Получените резултати се припокриват с тези на **Райчева и Иванова** (2005, 2010), които също установяват, че типът на раждане на агнетата е оказал ефект върху живото тегло при раждане и единаците са се родили с по-високо тегло.

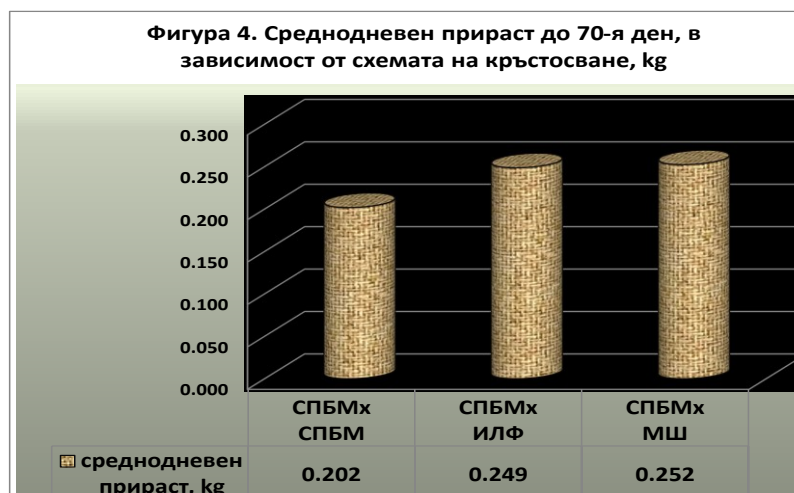

Интензитетът на растеж на агнетата се определя чрез определянето на среднодневният прираст. От получените резултати за среднодневния прираст до 30^{-я} ден, в зависимост от кръстоската (фиг. 3) се вижда, че с най-нисък среднодневен прираст до 30^{-я} ден са агнетата от

контролната група- 0,179 kg, а кръстоските с МШ показват най-висок прираст до 30^{-я} ден- 0,260 kg. Полученият от нас прираст при агнетата от СПБМ е малко по-нисък от този, представен от **Станчева и Стайкова (2010)**. **Лалева и сътр. (2007)** в свое изследване установяват, че прираста при кръстоски МШ x ТТ е бил 0,284 kg. Посоченият от тях прираст е малко по-висок от отчетеният в нашето изследване. Разликата в показателя между контролната група и кръстоските с МШ е 31,15 % и е в полза на последните. Среднодневният прираст при кръстоските с ИлФ и при тези с МШ е приблизително равен, съответно 0,243 и 0,260 kg.

Фигура 4 представя резултатите за среднодневният прираст до 70^{-я} ден, при агнетата от трите групи. Видно е, че с най-нисък прираст са агнетата СПБМ- 0,202 kg, докато кръстоските с МШ показват най-висок прираст- 0,252 kg. Разликата в прираста на животните от I и III група възлиза на 19,84 %. Двете месодайни кръстоски агнета отново имат приблизително еднакви стойности за прираста до 70^{-я} ден, съответно 0,249 и 0,252 kg. Разликата между тях е минимална (1,19 %) и е в полза на кръстоските с МШ.

ИЗВОДИ

- ❖ Типът на кръстосване влияе високо достоверно върху теглото при раждане и средното тегло на 70^{-я} ден и достоверно върху среднодневният прираст до 70^{-я} ден ($P \leq 0.001$). Типът на раждане на агнетата оказва достоверно влияние върху средното тегло и среднодневният прираст до 30^{-я} ден ($P \leq 0.01$).

- ❖ Кръстоските с Мутон Шароле имат с 32.19 % по-високо живо тегло при раждане от това на контролната група и с 4.79 % по-високо тегло от кръстоските с ИлФ.
- ❖ Агнетата кръстоска с Мутон Шароле превъзхождат по интензитет на растеж до 30^{-я} ден с 31.15% животните от контролната група и с 6.54 % кръстоските с ИлФ. Среднодневният прираст до 70^{-я} ден също е най-висок при кръстоските с Мутон Шароле (0,252 kg) и най-нисък при агнетата от контролната група- 0,202 kg.

ЛИТЕРАТУРА

1. **Анев, Г.**, 2009. Угойтелни способности на агнета от породите Ил дьо Франс, Меринофлайш и кръстоски F₁ между тях. Животновъдни науки, 1, 3-7.
2. **Димитров, Д., Г. Анев, Ст. Бойковски**, 2009. Угойтелни способности на агнета от породите Мутон Шароле, Североизточнобългарска тънкорунна-Шуменски тип и хибриди F₁ между тях. Животновъдни науки, 1, 7-14.
3. **Лалева, Ст., П. Славова, Й. Попова, Г. Бойковска, Ж. Кръстанов**, 2006. Проучване на плодовитостта и живата маса при агнета Мутон Шароле, Ил дьо Франс, Тракийска тънкорунна порода и нейни кръстоски. Международна научна конференция- Стара Загора 2006, т. 2. Ветеринарна медицина. Животновъдство, 384-387.
4. **Лалева, Ст., П. Славова, Р. Славов, Ст. Рибарски**, 2007. Проучване на угоителните и кланичните качества на агнета от Тракийската тънкорунна порода и кръстоски с породата Шароле. Международна научна конференция- Стара Загора 2007, том II, Животновъдство. Ветеринарна медицина, 171-176.
5. **Райчева, Е. и Т. Иванова**, 2005. Ефект на сезона на агнене, типа на раждане и пола върху живото тегло и прираста на агнета от породата Ил дьо Франс. Животновъдни науки, 5, 222-226.
6. **Райчева, Е. и Т. Иванова**, 2010. Живо тегло и прираст при овце от породата Ил дьо Франс в зависимост от някои фактори. Животновъдни науки, 5, 10-15.
7. **Станчева, Н. и Г. Стайкова**, 2010. Интензитет на растеж и кланичен анализ на агнета от Синтетична популация българска млечна и нейни F₁ кръстоски с Хиос и Лакон. Животновъдни науки, 6, 3-7.
8. **Славов, Р., Ил. Димитров, Ст. Рибарски**, 2005. Проучване на угоителни и кланични признаци при агнета от Североизточнобългарската тънкорунна порода и кръстоски с участието на породите Австралийски меринос и Ил дьо Франс. Животновъдни науки, 2, 15-20.
9. **Наредба № 44** от 20 Април 2006 г. за ветеринарномедицинските изисквания към животновъдните обекти (Обн. ДВ. бр.41 от 19 Май 2006г., изм. ДВ. бр.102 от 19 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.40 от 18 Април 2008г., изм. ДВ. бр.48 от 23 Май 2008г., изм. ДВ. бр.90 от 17 Октомври 2008г., изм. ДВ. бр.50 от 2 Юли 2010г., изм. ДВ. бр.10от 3 Февруари 2012г., изм. ДВ. бр.94 от 30 Ноември 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.69 от 6 Август 2013г., изм. ДВ. бр.15 от 21 Февруари 2014г.).

<http://lex.bg/laws/ldoc/2135525777>